

GEMEENTE ZUIDHORN

No. 15

Bericht op schrijven van
17 Nov. 1950
n° 16402/B, 2e afd.

Onderwerp:
subsidie herstel
molen Noordhorn.

AAN
Heren Gedeputeerde Staten
der provincie
G R O N I N G E N.

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST IN GRONINGEN	
No. <u>2</u>	19 <u>50</u>
doss. <u>0.7.526</u>	

ZUIDHORN, 3 Januari 1951.

Met rekentelijkheid hebben wij kennisgenomen van de inhoud van Uw nevensvermeld schrijven. Zeer tot ons leedwezen moeten wij echter terugkomen op deze aangelegenheid en op de in onze brief van 27 October j.l. n° 1974 gemaakte opzet van verdeling der verbeteringskosten, welke volgens de in afschrift hierbij gaande nieuwe begroting, opgemaakt door de Technische Commissie uit de provinciale Molencommissie, thans globaal op f 10.565.- worden geraamd.

Het beroep, dat wij op verschillende daarvoor in aanmerking komende instanties hebben gedaan, heeft slechts tot resultaat geleid, dat de Vereniging "De Hollandse Molen" en de Kon. Ned. Toeristenbond A.N.W.B. resp. een bedrag van f 100.- en f 50.- hebben toegezegd. Daarnaast valt, zoals ~~ixxxx~~ tegenwoordig veelal het geval is, de geldinzamelingsactie onder de gemeentexxxxxnaren, hoewel nog niet geheel voltooid, erg tegen, waardoor op een maximale opbrengst van f 700.- moet worden gerekend.

Wij hebben in een en ander aanleiding gevonden om op de ontwerp-gemeentebegroting voor 1951 wegens subsidie in de kosten van herstel der molen te Noordhorn een bedrag van f 1500.- uit te trekken, in de hoop, dat de raad dit bedrag terzake zal willen beschikbaar stellen.

Aangezien ook met deze hogere gemeentelijke bijdrage de begroting niet sluitend is, veroorloven wij ons Uw College te verzoeken in dit zeer bijzondere geval eveneens tot een hoger bedrag dan 10% in de kosten van herstel bij te dragen door een zelfde bedrag (f 1500.-) als de gemeente Zuidhorn beschikbaar te stellen.

De opzet van de kostenverdeling wordt dan als volgt:
het Rijk

Afschrift ter kennisneming aan de Heer Dieperink
secretaris van de Prov. Molencommissie
Provinciehuis G R O N I N G E N.

- 2 -

het Rijk	f 3134.-	herstelkosten	f 10.565.-
Gebrs. Bakker	3134.-		
prov. Groningen	1500.-		
gem. Zuidhorn	1500.-		
ingezetenen	700.-		
Kammingafonds	250.-		
Holl. Molen	100.-		
A.N.W.B.	50.-		
tekort	197.-		

-----
f 10565.------
f 10.565.-

Indien Uw College op ons verzoek gunstig wilt beschikken, zullen wij trachten het in deze opzet geraamde tekort ad f 197.-, dat misschien nog iets hoger wordt, indien de post "ingezetenen" ad f 700.- nog meer tegenvalt, als hogere bijdrage van de eigenaren te verkrijgen.

Burgemeester en Wethouders
der gemeente Zuidhorn,
(w.g.) A.W. Stronkhorst
De Secretaris,
(w.g.) Brands.

Voor afschrift conform,
De Secretaris van Zuidhorn,

Nr.126/R, 2e afdeling.

Aan burgemeester en wethouders
der gemeente
ZUIDHORN.

Antwoord op brief van 3 Jan.1951, nr.15.

Onderwerp: Subsidie herstel molen
te Noordhorn.

Groningen, 19 Januari 1951.

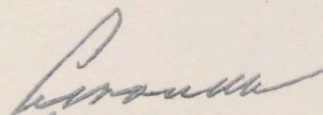
Hoezeer wij het belang van het behoud van de koren- en pelmolen te Noordhorn erkennen kunnen wij met het oog op de consequenties welke dit mogelijk voor de provinciale financiën zou kunnen hebben niet bevorderen, dat in dit geval van de door de Staten voor de provinciale bijdragen in de kosten van herstel van molens aanvaarde norm wordt afgeweken.

De Gedeputeerde Staten der provincie Groningen,

get.E.H.EBELS , Voorzitter.

get.L.WOUDA , l.Griffier.

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT:
De lo. Griffier der Staten van Groningen

GEMEENTE ZUIDHORN

No. 210

Bericht op schrijven van

19 Januari 1951

Aan Heren Gedeputeerde Staten,

Onderwerp:

Provinciehuis,

Subsidie herstel molen
te NoordhornGRONINGEN.

ZUIDHORN, 5 Februari 1951.

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE
DIENST IN GRONINGENNo. 100 19 51doss. -07.526

De inhoud van Uw nevensvermeld schrijven heeft ons teleurgesteld, omdat enkel vanwege de consequenties, welke een hogere subsidiering in de restauratiekosten van de molen ten aanzien van mogelijke toekomstige soortgelijke gevallen met zich zou meebrengen, afwijzend op ons verzoek is beschikt.

Aangezien wij met de door Uw College ingestelde "Molencommissie" van oordeel zijn, dat niets mag worden nagelaten om de onderwerpelijke historische molen voor het nageslacht te bewaren, zijn wij zo vrij nogmaals op ons verzoek terug te komen.

De nog steeds in gebruik zijnde en in het dorpsbeeld dominerende molen is niet alleen wat vorm aangaat, doch ook door haar ligging ten opzichte van de tegenwoordige en toekomstige rijksweg voor doorgaand verkeer, buitengewoon karakteristiek. Menig buitenlands toerist, waarvan er dagelijks vele passeren, stopt zijn auto om een foto van de molen te maken.

Door de omstandigheid, dat de reeds door particulieren e.d. toegezegde bijdragen onmogelijk hoger kunnen worden opgevoerd, ligt het, naar ons voorkomt, op de weg van het Rijk, de Provincie en de Gemeente om de ontbrekende gelden bijeen te brengen. Het Rijk financiert in de kosten van de restauratie reeds tot een bedrag van ruim / 3000.--. Wanneer de andere organen van wie belangstelling mag worden gervaagd voor de instandhouding van de molen, i.c. de Provincie en de Gemeente gezamenlijk hetzelfde bedrag beschikbaar stellen, dan is zulks ons kinziens alleszins redelijk te nemen.

Uit verkregen inlichtingen is ons gebleken, dat, de voor de restauratie van molens bij het Rijk beschikbare fondsen uitgeput zijn, zodat in de nabije toekomst van rijkswegen geen subsidie meer beschikbaar zal worden gesteld en dus ook in dezen geen beroep op de provinciale middelen zal worden gedaan.

Met het oog hierop, menen wij ook met vrijmoedigheid een beroep op deze middelen te mogen doen door U nogmaals met nadruk te verzoeken om te bevorderen, dat in dit bijzondere geval tot een hoger bedrag (/ 1500.--) dan gebruikelijk is, in de onderwerpelijke restauratiekosten door de Provincie wordt bijgedragen.

In dit verband wijzen wij U op het gevaar, dat, wanneer de financiering van de restauratiekosten niet spoedig voor elkaar komt, de Gebrs. Bakker (eigenaren) misschien van de restauratie zullen afzien, waardoor ook de door het Rijk toegezegde financiële medewerking verloren zal gaan. Ook moet het niet uitgesloten worden geacht, dat bij langer dralen het Rijk van deze medewerking zal afzien.

Wij vertrouwen erop, dat Uw College na kennisgeving van het vorenstaande ons verzoek nogmaals in ernstige overweging zult nemen en voor de restauratie van de koren- en pelmolens in gunstige zin zal beslissen. In verband met de steeds oplopende prijzen der materialen is een spoedig antwoord zeer gewenst.

Wij zullen het op prijs stellen, indien U terzake het advies wilt inwinnen van de hiervorenbedoelde Molencommissie met wie wij ten aanzien van de onderwerpelijke aangelegenheid steeds in nauw contact hebben gestaan.

Burgemeester en Wethouders der gemeente Zuidhorn,

A.W. Stronkhorst (get.)

De wnd. Secretaris,

R. Reinalda (get.)

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris van Zuidhorn,

R. Reinalda

"De Hollandsche Molen"
Vereniging tot behoud
van molens in Nederland.

AFSCHRIJF

Amsterdam, 12 Maart 1951
Rokin 92-96
Postrek. 113590-Tel. 36464.

H.M. C.

Aan de Heer Burgemeester der gemeente Zuidhorn
ZUIDHORN.

Edelachtbare Heer,

Het is ons bekend, dat de restauratie van de korenmolen van Gebrs. Bakker te Noordhorn, in Uw gemeente, al enige tijd aan de gang is. Naar wij vernemen, zou er bij U door de Molencommissie op aangedrongen zijn, dat er alsnog een aanbesteding voor het herstel zou worden gedaan. Wij kunnen ons moeilijk deze gang van zaken indenken, immers aan de firma Bremer is opdracht voor het herstel gegeven en reeds voor een deel uitgevoerd. Het is toch geen gewoonte, dat onder dergelijke omstandigheden dan weer door andere molenmakers begrotingen worden gemaakt. Mogen wij Uw inlichtingen daarom tegemoet zien ten einde een juist inzicht in de toestand te krijgen?

Zoals U weet, is het rijkssubsidie al geruime tijd geleden toegezegd, waarin ook geen verandering wordt gebracht.

In afwachting Uwer berichten,
Met de meeste hoogachting,

Uw dw.,
w.g. van Tienhoven.
Voorzitter.

Voor eensluidend afschrift:
De Secretaris der gem. Zuidhorn

R. W. P. Tienhoven

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE
DIENST IN GRONINGEN
No. 278 19 51
doss. -07.526

as

396-07-526 Provinciale Molencommissie

17 April 1951.

AAN:

De Heer Burgemeester

van de gemeente

ZUIDHORN.

Marshallgelden.

Naar mij is gebleken bestaat er een reële kans, dat Marshallgelden zullen worden besteed om hulp te verlenen bij de restauratie van toeristisch belangrijke molens.

Hoewel voor de molen van Noordhorn reeds een zeer hoge subsidie door het Rijk is toegezegd, kan het toch wellicht nut hebben voor de nog ontbrekende som een beroep te doen op deze gelden. U kunt zich hiertoe wenden tot het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, waarbij uitvoerige toelichting gewenst is, speciaal omtrent de teleurstellende opbrengst van bijdragen van plaatselijke particulieren.-

De Secretaris:

GEMEENTE ZUIDHORN

No.

Bericht op schrijven van

Aan Zijne Excellentie de Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,

Onderwerp:

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE
DIENST IN GRONINGEN

No. 789 19 51

doss. -07-526

'S-GRAVENHAGE.

mole 140.

ZUIDHORN, 29 Juni 1951.

Hierbij hebben wij de eer U het volgende mede te delen.

De gemeente Zuidhorn verheugt zich nog in het bezit van een koren- en pelmolen, voorkomende op de voorlopige lijst van Nederlandse Monumenten. Deze molen, toebehorende aan de Gebr. Bakker en staande in de bebouwde kom van het dorp Noordhorn, heeft in 1949 een roe verloren en verkeert ook overigens, zoals zovele harer soortgenoten, in een slechte staat van onderhoud. Niettemin wordt zij nog steeds gebruikt en domineert in het dorpsbeeld, zoals zij aan het einde van de Hoofdstraat boven alle huizen uitkomt, op zo'n bijzondere wijze, dat menig buitenlands toerist, waarvan er dagelijks veel passeren, zijn auto stopt om een foto te nemen. De molen is voorts, naar de mening van deskundigen, uit stedenbouwkundig oogpunt, één van de belangrijkste in de provincie Groningen.

Reeds enige jaren dreigden plannen tot stopzetting (waardoor verder verval) of sloping, doch toezegging van de zijde van ons bestuur om te trachten de molen te restaureren, hebben - gelukkig - die plannen opgeschort. De dezerzijdse bemoeiingen vlotten echter niet erg, vooral niet, omdat de gevraagde medewerking om subsidie of bijdragen vele vertraging ondervond.

Inmiddels zijn de volgende subsidies toegezegd: 't Rijk / 3134.--; de provincie Groningen 10% tot een max. van / 1100.--; de gemeente Zuidhorn / 1500.--; Gebr. Bakker / 3134.--; Harmannus Simon Kammingafonds te Groningen / 250.--; "De Hollandse Molen" / 100.--; de A.N.W.B. / 50.--. Een collecte onder de ingezetenen, georganiseerd op verzoek van de Voorzitter van ons College door de Vereniging "Zuidhorn 's Belang" heeft slechts het teleurstellende bedrag van ruim / 300.-- opgebracht bij een raming van / 1000.--. De oorzaak van dit laatste is vooral gelegen in het feit, dat in deze gemeente veel renteniers wonen, voor wie het door de tijdsomstandigheden moeilijk is, royale bijdragen voor doeleinden van algemeen belang beschikbaar te stellen.

Aanvankelijk leek het mogelijk met de toegezegde bijdragen de onderwerpelijke molen grondig te restaureren, zij het, dat nog getracht moest worden, de tegenvaller van de collecte in de gemeente van rond / 700.-- op een of andere wijze op te vangen. Nu tengevolge van de internationale spanningen de lonen en in nog ergere mate de prijzen zijn gestegen is het evenwicht

in de financiële opzet geheel verstoord, waardoor de restauratie achterwege dreigt te blijven, hoewel reeds een gedeelte van de benodigde materialen bij een molenbouwer zijn vastgelegd.

De kostenbegroting voor de restauratie, die voor wat betreft de ontbrekende materialen is opgemaakt naar de dagprijzen van heden, geeft thans een eindbedrag aan van / 12535.50. Aangezien naar verluidt binnenkort de houtprijzen weer met 8% zullen worden verhoogd, moet op een begrotingsbedrag van zeker / 13034.-- worden gerekend. In verband met de gedane toezeggingen zal voor dekking van dit bedrag beschikbaar zijn: / 9568.-- zodat / 3466.-- ontbreekt.

Wij hebben echter de eigenaars bereid gevonden het door hen toegezegde bedrag ad / 3134.-- te verhogen tot / 4200.-- indien het alsdan resterende bedrag van / 2400.-- op andere wijze wordt gevonden.

Naar wij zijn ingelicht bestaat er een reële kans, dat Marshall-gelden zullen worden besteed om hulp te verlenen bij de restauratie van toeristisch belangrijke molens, waaronder zeker de molen te Noordhorn moet worden gerangschikt.

Hoewel voor de onderwerpelijke molen reeds een zeer hoog subsidie door het Rijk is toegezegd, waarvoor wij en ook de eigenaars ten zeerste erkentelijk zijn, menen wij toch met vrijmoedigheid een beroep op Uwe Excellentie te mogen doen voor het bevorderen van de beschikbaarstelling van / 2400.-- uit de Marshall-gelden, omdat het tekort in de financiering niet is te wijten aan de activiteit van ons bestuur en de medewerking van de eigenaars, doch aan de reeds genoemde stijging van lonen en prijzen, tengevolge van de internationale spanningen, alsmede aan de teleurstellende opbrengst van de collecte, gehouden onder de ingezetenen.

Aangezien de restauratie van de molen, voor wat betreft de financiering van de kosten, reeds in een vergevorderd stadium verkeert en het behoud van de molen, in het bijzonder ten behoeve van het toerisme, zeker offers waard is, vertrouwen wij er op, dat Uwe Excellentie wel aan ons verzoek wilt voldoen.

Een foto van de molen, zoals zij was, toen ze nog in goede staat van onderhoud verkeerde, voegen wij hier-nevens.

Burgemeester en Wethouders van Zuidhorn,

get. A.W. Stronkhorst , Burgemeester.

get. R. Heinalda , Secretaris.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris van Zuidhorn,

A.W. Stronkhorst

Afschrift ter kennisneming aan de heer Ir. J. Dieperink, Provinciehuis
Groningen

1405-~~#~~ 07.526

10 December 1951.

-
-

AAN:

Uw brief
dd. November 1951.

De Horen Gebr. Bakker,
Molenaars

in-gebruikneming molen.

te N O O R D H O R N

Tot mij spijt kan ik Woensdag a.s. niet aanwezig zijn bij de officiële in-gebruikneming van Uw gerestaureerde molen, aangezien ik elders op dat tijdstip niet kan worden gemist. Voor Uw vriendelijke uitnodiging zeg ik dank. Ik wens U bij het gebruik van Uw fraaie molen een gelukkige toekomst toe!

De Directeur van het Bureau van de
Provinciale Planologische Dienst:

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST VAN GRONINGEN

Nr. 522.

BIJLAGEN

{ terug	3
{ nieuw	-

Groningen, 21 Mei 1952.

Martinikerkhof 14, Telefoon 28041.

BERICHT OP Uw kantbrief dd
20 Feb. 1951 nr 2089, 2e afd.

ONDERWERP:

extra-subsidie voor de
windkorenmolen te Noordhorn.

AAN:

Het College van
Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen.

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zuidhorn wenden zich tot Uw College met het verzoek, aan de reeds toegekende subsidie van 10 % voor de windkorenmolen van de gebroeders Bakker te Noordhorn 5 % extra-subsidie toe te voegen. Het gemeentebestuur meent, dat de molen als een bijzonder geval aan te merken valt en op die grond voor de verhoogde subsidie in aanmerking mag komen.

Ter toelichting diene het volgende.

De Molencommissie is eveneens van oordeel, dat de molen te Noordhorn in het molenbezit van de provincie Groningen een zeer belangrijke plaats inneemt. De molen vormt in het dorp Noordhorn bij de rijksweg een zeer fraai accent. Wij verheugen ons er over, dat het behoud van de molen verzekerd is.

De financiële afwikkeling voor het herstel is niet naar wens verlopen. Het herstel werd ter hand genomen geruime tijd nadat het Rijk subsidie had toegezegd. Deze subsidie bedroeg het 1/3 gedeelte van de toenmalige herstelbegroting. Deze begroting werd overschreden door de prijsverhoging van de materialen. Om in het tekort te voorzien werd ook een plaatselijke actie gevoerd, die weinig resultaat opleverde. Het verzoek van de gemeente aan Uw College moet worden gezien als een poging alsnog het tekort weg te werken.

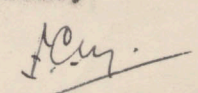
Volledigheidshalve wil onze Commissie Uw College op een nieuw gezichtspunt wijzen.

In overleg met de Directeur van het Provinciaal Electriciteitsbedrijf en „De Hollandse Molen” is de onderhavige korenmolen aangewezen als de molen in de provincie Groningen, waarmede een proef zal worden genomen met het terugleveren van elektrische energie door middel van windkracht. Het zal U bekend zijn, dat ook elders in den lande het „stroombraaien” als een actuele kwestie wordt beschouwd.

Onze Commissie meent dat - zo beleidsoverwegingen deze niet in de weg staan - op grond van de hiervoor geschetste motieven verhoging van het toegezegde subsidie in dit bijzondere geval verantwoord is.-

Namens de Provinciale Molencommissie,

(secretaris)

(voorzitter)

Afschrift aan de provinciale molencommissie o.v.n. brief van 21 Mei 1952, nr. 522.

8316/R, 2e afdeling.

Aan burgemeester en wethouders
der gemeente
ZUIDHORN.

brief van 5 Februari 1951, nr. 210.

restauratie molen te Noordhorn.

13 Juni 1952.

Ook de kennisneming van uw nevenvermelde brief heeft ons standpunt met betrekking tot de grootte van de bijdrage der provincie in de kosten van herstel van de koren- en pelmolen te Noordhorn niet kunnen wijzigen.

De door u bedoelde omstandigheden, waaruit zou moeten blijken, dat ten aanzien van deze molen zou kunnen worden gesproken van een bijzonder geval, hetwelk een afwijking van de door ons tot dusver steeds gevolgde gedragslijn zou rechtvaardigen, zijn niet ongelijk aan die welke zich bij menige andere molenrestauratie reeds hebben voorgedaan of vermoedelijk nog zullen voordoen.

De Gedeputeerde Staten der
provincie Groningen,

get. D. HARRENSTEIN,

Voorzitter.

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST IN GRONINGEN	
No. <u>652</u>	19 <u>52</u>
doss. <u>-07.526</u>	

get. HANGELBROEK,

Griffier.

molen 140

Voor e...
De Griffier der Staten van Groningen,

Hangelbroek